

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.

Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto V.

Dunaj, 12. avgusta 1925.

Št. 32.

Ljudska zahteva glede šol.

Iz dežele smo prejeli dopis, ki ga radi važnosti priobčimo kot poseben članek:

Mnogo se piše in govori o naših zahtevah glede šol in šolskega pouka. A navsezadnje je stvar ta, da naše ljudstvo, ki je priprosto kmečko ljudstvo in nima časa stvari tako zasledovati, kot bi bilo treba, sploh ne ve kaj mi zahtevamo. V ljudstvu sicer živi ljubezen do domačih šeg in navad pa tudi do svojega jezika. Treba je samo opazovati, če pride tujec med naše ljudi in jih ogovori v nemščini. Nikdar si ljudskega srca osvojil ne bo. Nasprotno pa glej, pride tujec, ogovori ljudi v domačem jeziku, takoj bo našel odprta srca. Glej to je vendar ljubezen do domačega slovenskega jezika in da ima naše ljudstvo to ljubezen v sebi, ne more utajiti noben nemški list, niti Kor. Domovina. Ker pa naše ljudstvo ljubi svoj jezik, ima pa tudi v sebi željo, da bi se tega jezika naučili tudi njegovi otroci. Saj vendar mati pravi malemu detetu, ko se mu začne gibati jezik: Pokličí ateja, mamó, strica in teto, ter ga vprašuje kje je Bogec itd. To vse je znak ljubezni, katero ima mati do svojega jezika in to že vceplja malemu otroku v srce s tem, da ga uči isti jezik katerega je tudi ona naprej prejela od njene matere. — Kdo bo torej oporekal trditvi, da je prva šola za otroka v maternem naročju in prva učiteljica mati. Skozi sedem let uči, ta, otroku od Boga dana, učiteljica, mati svojega otroka v istem duhu z isto ljubeznijo vsega, kar pač njegov razvijajoči se um more preseči. In sedaj, ta otrok vzgojen od svoje slovenske matere mora v šolo. Sedaj pa pride vprašanje, ali mati pošlje svojega otroka v šolo zato, da tam zanemarija tisti jezik, v katerem se je ona trudila ga vzgojiti, da se ta jezik umakne

drugemu, tujemu jeziku? Prav gotovo da ne! Otrok mora v šolo, da tam izpolnjuje njegovo znanje. Zatorej mora najprej izpopolniti znanje svojega jezika. Ko je to enkrat doseženo, potem se bo otrok veliko lažje učil vsak drug jezik in imeli bomo mnogo več uspehov s šolskim podukom.

Kor. Domovina trdi v svoji sedmi številki, da se mora vsak poizkus, preurediti poduk na naših šolah, razbiti ob volji ljudstva, ki da je baje proti slovenskemu poduku. Mi smo prepričani, trdi dalje, da bi se prebivalstvo slov. poduku protivilo. (Seve, ker se ga k temu hujska. Op. ured.) Kdor to trdi, ta gre mimo dejstev, kot so v resnici, ali ne pozna našega ljudstva, ali pa je zlobnež, ki nam zanikava naše naravne pravice. Kakor zgoraj dokazano živi v našem ljudstvu ljubezen do svojega jezika, v tem jeziku je bil otrok vzgojen. In kaj pa je šola? Nič drugega kot nadaljevanje vzgoje, započete v domačem krovu. Zatorej bi imela šola to tudi v resnici biti. A je ravno nasprotno, tam se mogoče prvih par mescev pomudi učitelj pri slovenščini, potem pa se začne mučenje otroka z nemščino. Kakor onemu človeku, ki začne eno delo tukaj, drugo zopet tam, bo dan potekel, da sploh nobeno ne bo končal. Isto je tudi z našimi šolami. Doma se otrok začne vzgajati slovenski, ko bi imel ravno prav začeti spoznavati globine svojega jezika, se pa to potom šol prekine in ravno raditega ni pri učenju zaželjenega uspeha. Otrok zapusti šolska leta in ne zna ne nemško ne slovensko. **Zahteva po prevreditvi šolskega poduka živi torej v ljudstvu**, če tudi se mogoče ljudstvo v pravi meri tega niti ne zaveda, to je vendar naravna zahteva in kdor je proti taki zahtevi narave, ta je protivnik ljudske volje.

Mi zahtevamo šole, v katerih se bo učilo in spoštovalo oba deželna jezika. Pouk slovenščine je zahteva narave, pouk nemščine pa zahteva potrebe, ker mi se hočemo z našimi sodeželani razumeti.

To je torej ljudska zahteva glede naših šol.

Pravice slovenskega jezika na Koroškem.

Navada je bila dosedaj, da je žalostne novice iz Jugoslavije prinašala „Kor. Domovina“. V zadnjem času pa je začel objavljati take novice tudi resni list „Kärntner Tagblatt“. Ne kratimo mu te pravice in tudi bi nič ne omenjali, četudi ima pogosto zraven prikrit ali neprikrit „dober nauk“ za koroške Slovence. Dne 22. julija pa je prinesel članek „O Sloveniji v stari Avstriji in v SHS“. V tem članku sklepa ob koncu, da „ne na Koroškem in ne v Primorju ni tako velike nevarnosti za slovenski jezik kakor v obljubljeni SHS državi“.

Lahko bi navajali izjave v SHS državi živčih koroških Slovencev, ki glede jezikovnih razmer enoglasno povdarjajo svoje zadovoljstvo, da so tam rešeni jezikovnega boja, a ostati hočemo lepo na Koroškem in resnici na ljubo ter „K. Tagblattu“ v spomin pogledat, v kakšni nevarnosti je naš materni jezik na Koroškem.

Ko je po plebiscitu, v katerem smo Slovenci hoteli ravno isto, kar hočejo sedaj avstrijski Nemci s svojo priključitvijo k Nemčiji, avstrijska oblast prevzela cono A, smo brali po vseh vaseh krasne razglase, kakšne pravice da bomo uživali. Rekli smo, ako se svečani razglas uresniči, nekaj bo nam le prinesel plebiscit, prenehal ali vsaj ublažil se bo nacionalni

PODLISTEK

Vitez Ostrovrhar in čarodejni prstan.

Sestavil Reberški Ožbej.

(Konec.)

Po dolgem obotavljanju se je dal vitez pogovoriti, da je obljubil svojo pomoč. Po petih tednih moral priti bi na isto mesto v polni opravi, po končanem boju mu dal bi kralj pritlikavcev pas, ki bi varoval viteza vseh nevarnosti in mu pripomagal do velike moči.

O vsem tem pa bi moral molčati. Kralj pritlikavcev je dal vitezmu prstan in pripomnil, da mu prinese ta srečo, vendar ne sme prelomiti zvestobe, drugače je konec njegove sreče.

Vitez Viljem se je pripravljaj res na boj. Ker pa se je spremenilo njegovo obnašanje — prej vesel, postal je sedaj zamišljen — vprašala ga je žena, kaj mu je, a on ni izdal nič. Silila je v Viljemovega spovednika, da pove, kaj namerava njen mož, a duhovnik se je skliceval na svojo dolžnost o tem molčati.

Ko se je bližal čas, da se poda Viljem na boj, napadli so štirje Viljemovi prijatelji spovednika, da bi iz njega izsilili Viljemovo tajnost, a ta se kljub grožnjam temu ni udal. Ker tako niso dosegli svojega namena, poslužili so se zvijače. Povedali so Viljemu prišlemu iz lova domu, da so poslušali, kako je povedal spovednik njegovi ženi celo tajnost. Viljem se je dal preslepiti in je razodel nato sam ves

pogovor s kraljem pritlikavcev.

Vitez Viljem se je podal po pol leta na tisto mesto, kjer se mu je prikazal kralj pritlikavcev, ki je tudi prišel in mu bridko očital njegovo nezvestobo. Hotel mu je celo vzeti prstan, a Viljem je bil močnejši, in tako ga je obdržal.

Kralj pritlikavcev mu je zagrozil:

„Berač bi bil že sedaj, če bi ne nosil prstana, a nesrečen boš, ker nisi bil zvest.“

Nič več ni videl vitez Viljem kralja pritlikavcev, od tistega dne postal je še bolj zamišljen in nič ga ni veselilo več.

Ko so se začeli boji med vojvodom Majnardom in grofom Ulrikom, moral bi se vitez Ostrovrhar vojskovati proti slednjemu, ker je dobil od prvega posestvo na posodo. Pustiti svojega gospoda v takem slučaju v sili, se je po tedanjem pravu silno strogo kaznovalo.

A Ostrovrhar bil je srčen prijatelj grofa Ulrika. Postal je svojemu gospodu nezvest in šel na pomoč svojemu prijatelju Ulriku. Neko noč prijezdil je čez Jezerski vrh, pogovoril se reberškega plemiča Pankracija, da je šel z njim in prišel neopazeno v Grebinj v veliko veselje grofa Ulrika, ki je bil v veliki stiski.

Tako je veleval vitezmu Viljemu srčni čut, a to je bila njegova poguba.

Ko je ležal vitez Ostrovrhar smrtnoranjen pod neko lipo na bojišču, stopil je k njemu Konrad Auffenstein, s katerim sta si sicer bila prijatelja.

Ostrovrhar je že ob koncu svojih močij snel prstan in ga izročil Konradu s pripombo:

„Prijatelj Auffenstein, dokler boš in ti ta prstan, in boš zvest svojemu gospodu, te sreča ne zapusti.“

Rekši je stisnil še enkrat srčno prijatelju roko in zatisnil za vedno oči.

Konrad Auffenstein nataknil je si prstan in odredil, da so hrabrega junaka pokopali z vsemi častmi.

Slava in moč Auffensteinov se je res od tistega časa čudovito širila, dokler so bili zvesti svojemu gospodu.

Po smrti slavnega Konrada Auffensteina 6. decembra 1341 sta dobila njegova posestva sinova Konrad, ki je umrl brez otrok, in Friderik, ki je bival v Pliberku in imel dva sinova, katerima je bilo obema ime Friderik.

Leta dva pa sta se zapletla v boje z avstrijskima vojvodoma Albertom III. in Leopoldom III. Bili so hudi boji, posebno okoli Pliberka, kjer sta bivala ta dva brata. Ker ni bilo rešitve, udala sta se nazadnje. Milostnim potom sta bila obsojena na dosmrtno ječo, katero kazni sta služila v gradu Strehan, katerega je dal sezidati njih ded Konrad.

Eden od bratov je umrl v ječi, drugi je bil pomiloščen po 28 letih. Odpovedati se je moral vsem posestvom in se je nato podal v Regensburg, kjer umrl okoli leta 1400. Medpotoma je vrgel osodepolni prstan v Dunavo, kjer počiva na dnu globoke reke.

Mogoče ga kdo še najde, prinesel bi mu srečo, mogoče pa tudi ne.

boj in naš materni jezik bo prišel do veljave v šoli, davkariji, pošti, sodnji itd. A prišlo je ravno narobe. Komaj so zastopniki entente odšli, se je že začel dosleden in podroben boj zoper slovenščino prav po receptu takratnega deželnega glavarja dr. Lemischa, ki je dejal, da morajo Nemci s ponemčevanjem Slovencev hiteti, ker imajo samo 30 let („en človeški rod“) časa za to. Ves petletni boj Nemcev proti Slovincem nosi ta pečat naglice: čimprej hočejo izbrisati pred svetom vsako sled Slovencev na Koroškem. Zato imamo „krasno“ ljudsko štetje, za katero se je kar v naprej določilo, koliko se sme naštetih Slovencev in kjer se jih je več naštel, se je moralo „popravljeni“. Vsi javni razglasi so izključno nemški, celo cerkev pomaga, zato v njenem izkazu ni več nobenega slovenskega imena in ne nobenega slovenskega katoliškega društva. Pa ne samo pred svetom, tudi na znotraj se slovenski jezik vedno bolj izriva, oziroma se je že izrinil, da tako res ni več nobene nevarnosti zanj. Kako ogromni so davki in kolikokrat napačno zračunjeni, pa povejte mi, kateri kmet se je pri davkariji mogel zgovoriti v domačem jeziku?! Ubog siromak vsak Slovenec pri sodnji, ako ne zna gladko brusiti nemščine in ne nosi — krivih peres. Nekatera društva so po stari na v a d i tudi po plebiscitu upošiljala na politične oblasti slovenske uloge — opustiti so morala. če se hotela naprej obstati.

Zdi se, da „K. Tagblatt“ ne ve, ali noče vedeti, kaj se godi v lastni deželi, in ali se vse to sklada s katoliškimi načeli, ki jih sicer rad povdarja in ki bi se pač morala upoštevati, ako jih kršč.-soc. stranka res zastopa, ker je udeležena pri deželni vladi in ima državno vlado v svojih rokah. Pred nami leži odlok dež. finančnega ravnateljstva v Celovcu, št. 928, po katerem se potrjuje obsodba urada za odmero davkov, št. 3/22, od 18. VII. 1925, da mora posojilnica v Glinjah plačati kazni en milijon kron, **ker je letne računске zaključke predložila kakor vedno dosedaj, v slovenskem jeziku.** Enako se godi posojilnici v Šmihelu. Ob enem se grozi, **ako posojilnica do 10. avgusta t. l. ne uložila nemške prestave zaključkov, da bo morala plačati še dva milijona kron.**

Kot zabela se še pripominja, da ni mogoč noben nadaljni priziv; torej Slovenec molči in plačaj! Odkar imamo svoje posojilnice, smo ulagali slovenske zaključke, sploh drugih tiskovin imeli nismo in se od naših kmetov, ki tako požrtvovalno vodijo naše posojilnice, tudi drugače pričakovati ne more. Kje v Sloveniji se tako godi slovenski posojilnici?

Ali je nadalje „K. Tagblattu“ neznano, kako so orožniki morali dan na dan nadlegovati obrtnike, ki so imeli slovenske napise, ali dvojezične, pa slovensko na prvem mestu.

Pa kaj naj rečemo o pravici našega jezika v šoli? Dva, tri mesece prvega šolskega leta se rabi v toliko, da se morejo slovenski deci **ubiti prvi nemški kosi** v glavo, potem se skozi vsa leta ne sliši nobene domače besede. To boli! Ko so se pokazali laški šolski nameni na južnem Tirolskem, so Nemci vpili in v drž. zboru na Dunaju je dne 23. XI. 1923 kršč.-soc. poslanec dr. Schumacher najostreje protestiral proti tlačenju Nemcev. Izvajati je glasom „K. Tagblatta“ št. 269. od 1. 1923: „Če nemške matere na južnem Tirolskem jokajo za svoje otroke, katerim se zabranjuje pouk v materinem jeziku, ali naj bi potem drugi Nemci ostali mutasti?“ Vidite, kako boli! In mi, mi smo že otopeli, naše matere čutijo krivico, a ne jokajo več, udale so se nemo nemili usodi. Zrasla je kot sad ponemčevalnih šol že cela generacija, ki doma govori izključno slovensko, a se sramuje javno prištevati se slovenskemu rodu, pa ta generacija je z narodnim čutom zgubila tudi verski čut in zato med kor. Slovenci najdemo vsa mogoča „nemška“ društva, a nobenega katoliškega, najdemo vse mogoče nemške stranke, samo krščansko-nemške ne. To dá misliti!

Ko je prišla dr. Seipelova vlada in njegova potovanja — tudi v Belgrad — smo upali, da bo vsaj ta tudi v narodnostnih vprašanjih stopila na novo pot, na pot kršč. načel, a ostalo je pri starem. Njegov naslednik dr. Ramek se je pa naravnost postavil na isto stališče, kakor zagrizeni velenemški koroški deželni šolski

svet. Iz tega vidimo, da je tudi kršč. socialcem prvo nemščina in na drugem mestu še le vera.

Po razpadu stare Avstrije smo pogosto brali izjave kršč. soc. politikov, ki pravijo, da je avstrijski ponemčevalni sistem bil glavni vzrok razpada velike države, glavni vzrok tudi, da je sedaj veliko Nemcev pod tujimi vladami. Da se tem delom vsaj skuša ublažiti usoda, bi narekovala pamet in ljubezen do teh delov: odpovejmo se ponemčevanju drugih narodnostij, dajmo jim v šoli in javnosti enake jezikovne pravice, da bomo tem lažje zahtevali isto za zunanje dele svojega naroda. Pri tem bi pa bili tudi mi zadovoljni. „Najboljše obmejno varstvo ene države je zadovoljno obmejno ljudstvo,“ je zapisal „K. Tagblatt“ 1. 1923 in 1. 1921: „Ureditev šol v Zg. Šleziji na poljski podlagi, enakopravnost Poljakov in Nemcev, samovlada v državi in občini... le tako ravnanje bo zg.-šlezijske Poljake priklenilo na državo.“ Ali morda te besede „vzgledega nemškega moža Virchowa ne veljajo tudi za Avstrijo?!

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Med Avstrijo in Ogrsko so se vršila pogajanja glede trgovske pogodbe. Kakor smo poročali, so se ta pogajanja razbila. Ogrska je želela skleniti z nami vsaj provizorično pogodbo, da bi nam vsilila svoje letošnje agrarne pridelke, tako moko, sadje in vino. Tudi dočasne pogodbe ni prišlo, pogajanja so se odložila do septembra. Ogrski agrarci so zelo hudi na Avstrijo, ker ne dovoli prostega uvoza ogrskih živil in očitajo Avstriji, da je špekulirala na to, da bo Zveza narodov pritiskala na Ogrsko, da bo ta brez posebnih kompenzacij dovolila uvoz avstrijskih industrijskih izdelkov; tega doslej Ogrska v zaščito svoje lastne industrije ni hotela dovoliti in to je bil tudi v resnici pravi povod, da so se pogajanja razbila.

Pogajanja glede trgovske pogodbe z Jugoslavijo so končana in je treba le še potrditve od obeh parlamentov.

Narodni svet je sklenil glede stanovanjske zaščite, da v bodoče prostori, ki se oddajo v podnajem, niso več podrejeni zaščitnemu zakonu. Glede odpovedi in višine stanarine velja obojestranski dogovor.

Med Avstrijo in Nemčijo se z 12. t. m. odpravi potni vizum. Predloge za odpravo vizumov je stavila Avstrija Franciji, Italiji, Švici in Čehoslovaški republiki.

Jugoslavija. Kakor smo poročali, sta Jugoslavija in Italija sklenili konvencijo in so se pogodbe podpisale 20. julija na gradu San Gallo ob mestecu Nettuno ob tirenskem morju. Konvenciji je 32 in večinoma obsegajo razmerje Jugoslavije in Italije na Reki, v Sušaku, Zadru i. t. d.

Glede Jugoslovenov na Reki so posebne določbe. Vsi Jugoslovenci, ki so optirali za jugoslovensko državljanstvo, a so pristojni na Reko, lahko neovirano bivajo dalje na Reki, vrše svoje poklice in vzdržujejo šole v materinskem jeziku odnosno lahko organizirajo kulturna in podporna društva.

Na jugoslovenskih šolah na Reki bodo postavljeni za učitelje jugoslovenski državljani s privoljenjem italijanske vlade in pod kontrolo italijanskih prosvetnih oblasti.

Odvetniki na Reki — jugoslovenski državljani — lahko vrše svoj poklic na Reki in imajo pravico sestavljati svoje spise v materinskem jeziku. Italijanske oblasti so dolžne sprejemati te spise, ravno tako tudi spise jugoslovenskih državljanov — optantov.

Slične olajšave, kakor jih uživajo Jugoslovenci na Reki, se priznavajo Italijanom na otoku Krku in v ostalih krajih Dalmacije. Tem Italijanom se zagaranira uporaba italijanskega jezika in vzdrževanje italijanskih šol. Italijanski odvetniki v Dalmaciji imajo pravico svobodno izvrševati svojo prakso v materinskem jeziku.

Nemčija. Poljska vlada je začela z izganjanjem nemških optantov in je dospelo v taborišče ob poljsko-nemški meji Schneidemühl do 1. t. m. okrog 10.000 izgnancev, večinoma kmetov in obrtnikov. Sedaj izganja tudi Nemčija Poljake.

Trgovska pogajanja med Nemčijo in Španijo so se razbila.

Pruski notr. minister Severing je prepoval razobešanje črno-belo-rudečih zastav na javnih poslopih, ker to nasprotuje republikanski državnim ustavi. Te barve so bile simbol prejšnje monarhije, medtem ko ima sedanja Nemčija črno-rudečo-zlato zastavo.

Italija. V Italiji vrše. Pred kratkim so se vršile v Palermo občinske volitve, kjer so s terorjem in s pristranskim volilnim aparatom zmagali fašisti. Na čelu opozicije je stal nekdanji italijanski ministerski predsednik Orlando, ki je v protest proti strahovladni Mussolinija in njegove garde podal demisijo kot narodni poslanec ter izjavil, da bo zapustil nevhvaležno domovino in se s svojo družino naselil v Franciji. Podobne korake bodo menda napravili ostali znameniti parlamentarni nasprotniki fašistov, Giolitti, Nitti in morda Salandra. Ta resignirani odstoj sivih bivših državljanov Italije vzbujajo ogorčenje proti fašistom povsod.

Ostalo inozemstvo. Boji v Maroku se menda zadnje čase vršijo v prid francoskim četam. Toda Francozom so se uprli novi doslej pokorni podložniki, arabsko pleme Druzov v Siriji. Druzi so zaplenili precej francoskega vojaškega materiala in imajo obkoljeno močno francosko posadko, katero hočejo z lakoto prisiliti k udaji.

V Čehoslovaški republiki se vršijo volitve v poslansko zbornico 15. novembra, volitve v senat 22. novembra. Za rabsodnika v sporu med Vatikanom in čehoslovaško vado radi Husovega praznika bo menda naprošen naš bivši zvezni kancler dr. Seipel.

DOMAČE NOVICE

Železna Kapla. Zidala se bo na stroške občine na občinskem svetu v spodnjem kraju hiša, ki bo obsegala prostore za kino in plesno dvorano ter gostilno. Soc. demokratična stranka si misli s tem vstvariti nesmrten spomenik v spomin vlade nad vsenemci v trgu. — Stoklovo vilo je pridobil G. Prepotnik, lesni trgovec, za kupno ceno od 55 milijonov kron. Pogodba z neko Jugoslovanko se je razveljavila, ker ne sme v razdalji 10 kilometrov od državne meje noben tuji državljani pridobiti lastnine. — Licitira se dne 6. avgusta Zepijeva hiša, cenilna cena 5389 S, najnižja ponudbena cena 3592 S 60 g. Naprodaj je v trgu še več hiš, na kar se opozarja prebivalstvo. — Nevihta dne 2. avgusta je napravila precej škode in so vsi poti, zlasti v okolico, v skrajno slabem stanju, kar močno ovira promet.

Škocijan. (Smrt.) Zopet je zmanjkalo enega iz naših vrst. Zapustil nas je Jurij Picej p. d. Tedaj na Žamanjah in odšel tja, odkoder ni vrnitve. Umrl je v celovski bolnici dne 28. VII., kjer je bil operiran na želodčnem raku. Iz Celovca je bil prepeljan na dom, odkoder smo ga spremili dne 31. VII. k zadnjemu počitku. Rajni Picej je bil zaveden Slovenec, povsod prvi, kjer se je bilo treba potegovati za pravice ubogega, teptanega slovenskega naroda. Navduševal in bodril je tudi druge k narodni zavednosti. Bil je mož, poštenjak, kremenit značaj, trden, kakor skala, vsem sosedom in znancem za vzgled. Zapušča ženo in sedmero otrok v starosti od 6 tednov do 10 let. Na novo poživljeni moški pevski zbor (10 mož) mu je zapel krasni žalostinki; na domu „Slovo“, ob odprtem grobu pa „Vigred se povrne“. Pod spretnim vodstvom novega pevovodje je pel zbor tako dovršeno, da bi mu menda zastoj iskal para v naši Podjuni. Zapuščeni družinici naše najprisrčnejše sožalje!

Bela. Parlamentarično in v korist stranke je, da se skliče v svrhu posvetovanja pred vsako važnejšo občinsko sejo posebna zaupna seja članov stranke, da se potem v glavni razpravi stranka ne cepi po osebnih nazorih. Večkrat pridejo predlogi, ki so za posamezne ude različni, a ti se morajo ublažiti in izjediniti že v stranki, ako hoče biti glasovanje soglasno in uspeh pri glavni seji na strani stranke. Ne sme se zgoditi, da pristaši ene stranke glasujejo z onimi druge stranke in narobe, akoravno odločujejo glasovi in v slučaju enakih glasov župan.

Avstrijska liga Društva narodov je razpisala za avstrijske šole nalogo: „Mladina v

službi sprave narodov". Prvo nagrado je dobil dijak Peinsipn iz Predarlškega, četrto pa Janko Mikula, dijak v Marijanišču v Celovcu. Čestitamo!

Glasom poročil je ob Jadranskem morju veliko letoviščarjev, med njimi 25—30% Avstrijcev. Škoda, da poročila ne povedo, če ni tudi kak Celovčan šel na jugoslovanski špeh — pa korajžo za klobukom lepo pustil doma.

Korte. 18. VIII. se pri ugodnem vremenu obhaja v Kortah obletnica za rajnim preč. g. Roterjem, župnikom v Kotnari vasi. Čč. gg. sobratje in prijatelji rajnega se zberejo dne 17. avg. ob 12. do 14. ure v Selah.

Št. Jakob v Rožu. Naša sirotišnica priredi s sodelovanjem Marijine družbe igro „Izgubljeni raj“ v društveni dvorani v nedeljo 16., 23. in 30. avgusta ob 3. uri popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen sirotam, se pričakuje obilna udeležba!
Odbor.

Pliberk. Pliberčani vsestransko napredujejo. Električna luč že nekaj časa razsvetljuje mesto, zdaj pa je „Feuerwehr“ dobil novo motorno brizgalnico. Brizgalnico je bilo treba blagosloviti. V ta namen je bila sklicana v nedeljo 2. avg. velika slavnost v Pliberk. Vreme ni bilo ugodno in se je slavnost nekoliko ponesrečila, ker je bilo le zelo malo tujih gostov, ki bi bilo gotovo veliko popili in pojedli kar bi bilo z gospodarskega stališča prav dobro. Prišel pa je vladni svetnik g. Friedl, ki je dekoriral veleposestnika g. Metnica za mnogoletne zasluge pri požarni brambi. Popoldne je bila vaja. V kratkem času so bile vse brizgalnice v teku. Tudi nebo je tačas odprlo vse luknje in so od zgoraj „spricali“ nebeščani, od spodaj pa pliberški „feuerwehrkarji“. Tako je bilo vse mokro.

Bela. (Lovska zadeva.) Kakor znano, je prišel lov katastralnih občin Bele večinoma v roke trških mogotcev, ki se pri licitaciji niso zbal visoke najemnine. Kmetje so nastopali sicer solidarno, ali so se ravnali po ekonomskem principu in odnehali, ko je cena presežala dozdevno rentabiliteto lova, kar je bilo tudi pravilno; luksusa si ob današnjih razmerah kmet ne more dovoliti. Sedaj pa so nekateri mnenja, da bi se denar, ki se plačuje za lov, vložil v hranilnico ali banko v obrestovanje in izvolil posebni lovski odbor, katerega se poveri že sedaj naloga, skrbeti do prihodnje licitacije za pomnožitev denarnih prispevkov in nekakšnih pravil, ki bi bila merodajna za lovce. Organizacija bi bila najbolje lokalna, to je po katastralnih občinah, in le tam, kjer bi bila preslaba, bi se naslanjala na drugo. Želeti je, da se lovci v to svrhu kmalu snidejo in izvolijo odbor, ki se naj nemudoma loti dela.

Reichswehr v službi nemških prenapetnežev.

Na Dunaju so se ponavljali koncem julija mesca dnevno cestni spopadi med komunisti, socialdemokrati in judi na eni in velenemci (hakenkreuzlerji) na drugi strani. Ob tej priliki so z noži zaklali mladeniča Mohapela, katerega so smatrali za hakenkreuzlerja, v resnici pa je prišel Mohapel slučajno med prepirajoče. Čestokrat zadostuje na Dunaju, da nosiš znak „hakenkreuz“ in že te vržejo iz tramvaja. Na Dunaju hakenkreuzlerji izzivajo s tem, da javno prodajajo po ulicah svoje časopisje, medtem ko judi raznašajo svoje liste nemoteno. Po pravici se zgražajo nemški listi nad judovskim in socialdemokratskim terorjem na Dunaju ali naši velenemci žal niso dosledni. Kjer imajo moč, tam je nasilje samoobsebi umevno in ga celo proslavljajo. Poskusi prodajati po celovških ulicah „Koroškega Slovenca“, ne, poskusi zatakni za klobuk slovenski znak in šteje ljudi, mimo koliko boš prišel nemoteno. Če te bodo ljudi pustili v miru, prijel te bode gotovo orožnik. V Globasnici je nedavno ustavljal orožniški poveljnik vozniške, ki so vozili na svatbo, in jim trgal modre in rdeče trakove iz šopa raznobarnih trakov, češ, da so srbski. Naravnost junaški čin pa so izvršili avstrijski Reichswehrovci, katerim se hoče slave zglas-

nega bivšega „Volkswehra“, v Grebinjskem Kloštru, čin, ki je vreden hvale po velenemškem tisku (Neues Grazer Tagblatt, 31. Juli 1925, Freie Stimmen).

Iz Grebinja nam javljajo:

Vsled strašne povodni 8. julija je napravila voda veliko škodo od Svinje planine čez Klošter in Grebinj. Za prvo pomoč je poslala vlada vojake, asistentni oddelek A. J. R. 11/I, ki so po štirinajst dnevnem delu spravili zopet potok v staro strugo. Predno so vojaki zapustili Klošter so udrli v župnišče in tam sneli dva slovenska napisa. Nad vratni župnega urada je visela od leta 1903 deska z napisom: „Hvalien bodi Jezus Kristus!“ in ta napis se je v slavnostnih prilikah, posebno kadar so prišli g. knezoškof, že nešteto krat rabil. Drugi napis se je glasil: Kancelija je odprta koj po sv. maši. Na mesto prvega je obesila ta junaška druhal grdo umazano desko in drugi napis so zamenili z nemško-slovenskim. Vse to se je zgodilo ob župnikovi odsotnosti.

Pečnica. Tukajšnja skupina Jugendbunda je obhajala dne 2. avgusta svoj „Gründungsfest“. Dopoldan je začela z božjo službo in potem ga je nadaljevala s plesom. Ta nova skupina občine Ledenice šteje menda 6 članov, več jih dosedaj kljub nesramni agitaciji niso pridobili. Toda za tako nepotrebno društvo, ki se odeva v krščanski plašč, da bi čim lažje izvedlo svoje nekrščansko geslo: „Ponemčuj in zanemarjaj svoj materni jezik“, je vsaka številka previsoka in mi se čudimo, da se je v naši zavedni občini našlo toliko naivnih ljudi, ki še niso spregledali temnih namenov „Jugendbündlarjev“.

Galicija—Lečne. (Primicija.) Veliko slavnost je praznovala dne 12. julija gališka župnija. Ne samo domača župnija se je radovala, ampak tudi cela zgornja Podjuna. V nedeljo je ugodno vreme privabilo veliko ljudi na novomašnikov dom. Od vseh krajev, celo iz Tinj in Sel so prišli verniki na primicijo, ki se danes med našim ljudstvom tako redkokrat praznuje. Po lepih in ganljivih ceremonijah pri domači hiši se je podal novomašnik, v spremstvu matere in duhovnih staršev, bratov, duhovnikov, dijakov, družic in pevcev k oltarju. Po lepem himnu „Veni sancte spiritus“, ki so ga zapeli gg. bogoslovci, je bila slovesna pridiga g. Dobernika, župnika v Rožeku, med novo mašo pa so peli apaški pevci. Maši so sledile litanije, zahvalna pesem in novomašniški blagoslov. K pojedini so se zbrali gostje na sosedovem domu brata novomašnika. Veselje je bilo veliko, kajti Galicija—Lečne še niso doživele take slovesnosti. Skrbimo, da bo tej primiciji v Podjuni sledilo še mnogo novih maš.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Nemčiji, ki ima 62 in pol milijona prebivalcev, je žensk za 2 in pol milijona več kakor moških. — Maksim Gorki, znani ruski pisatelj, ki se je do sedaj zdravil v južni Italiji, se vrača v Leningrad. — Vročota postaja v Siciliji neznosna. 26. t. m. je kazal termometer 40° C v senci. — Ruski general — vrhovni poveljnik kitajskih čet? Iz Londona poročajo, da bo general Rusov prevzel vrhovno poveljstvo kitajske vojske. — Kopališča ob Jadranu so letos izredno dobro obiskana. Med gosti je poleg Slovencev, Hrvatov in Srbov posebno veliko Avstrijcev in Nemcev; ogromen obisk zaznamuje Cirkvenica, kjer je stalno po 9750 tujcev. — Nove poštne znamke za zračni promet so izšle 1. avgusta v Avstriji. — Dunajski judje se že ponovno napadli raznašalce nemških nacionalnih časopisov. Pričakujejo nove spopade med judi in nacionalci, ker se sredi avgusta otvori na Dunaju judovski kongres, na katerega pride 20.000 delegatov iz vseh držav sveta.

Bisam-podgane korakajo proti alpskim deželam. Domovina bisam-podgan je severna Amerika. Od tam jih je radi dragocene kože neki grajščak prinesel l. 1906 na Češko na svojo posestvo južno od Prage. Že leta 1909 so se lete podgane razširile po celi češki deželi in danes so prekoračile Donavo ter se pojavljajo v vedno večjem številu v Solnograškem. Bisam podgana v Evropi nima tako porabne

kože kot njeno pleme v Ameriki in je zlasti žitu in drugim rastlinam zelo nevarna.

S tigrom v objemu je bil te dni ravnatelj cirkusa Kludsky, ki smo ga videli tudi v Celovcu. Pri predstavi v Novem Sadu ga je napadla tigrinja ter ga opasno poškodovala; da ni bilo takoj pomoči bi ga bili tigri raztrgali. Tigrinja je dan prej vrgla štiri mladiče.

Žrtev kačjega pika. Sarajevski listi poročajo o tragediji, katero je povzročila v Hercegovini strupena kača. Najnevarnejši med strupenimi kačami Hercegovine je takozvani poskok, sličen našemu modrasu. Zadržuje se najraje v skalnatih predelih, kjer čaka, zvit v spiralo na svojo žrtev. Ker je silno razdražljiv, se vrže takoj na človeka, če se mu približa. Njegov strup deluje hitro, kakor pri piku kač iz tropičnih krajev. Pred nekaj dnevi so postale v vasi Krasno v Hercegovini tri osebe žrtve ene kače. Pri žetvi pšenice je pičil poskok v roko mlado Maro, hčerko posestnika Nikole Roguže. Takoj ji je priskočila na pomoč sestra Anica ter izsesala kri iz rane. Mari je pa kljub temu pričela roka silno otekati in v teku ene ure je ležala že mrtva. Kmalu je začutila Anica hude bolečine v glavi in začela ji je otekati glava; pri izsesanju strupa iz sestrine rane se je namreč zastrupila. Kmalu za svojo sestro je izdahnula v strašnih bolečinah. Pred svojo smrtjo je pa dojila svoje dete, ter ga zastrupila iz mlekom. Čez nekaj ur je bilo tudi dete mrtvo.

Od snažilca čevljev do milijonarja. V Springfieldu, Massachussets (Amerika), je neki Vittorio Salustri, ki je skoraj popoln analfabet in si je služil svoj kruh s skromnim poslom snaženja čevljev, postal v kratkem času milijonar; srečno je spekuliral z italijansko liro. Opazil je namreč, da je dobivala springfieljska banka tečaj iz Bostona in sicer po pošti. Tudi on si je dal vsako jutro sporočiti tečaj lire brzojavno in tako je bil vedno na dobrem za nekaj ur, ki jih je potem izrabil s tem, da je po vsakokratnem položaju kupoval ali prodajal. In tako je v kratkem kot milijonar mogel vreči čistilo in ščetke v kot in plodonosno naložiti svoj denar v neko agrarno podjetje. Znati je treba!

GOSPODARSKI VESTNIK

Svetovni pridelek 1925.

Mezinarodni poljedelski zavod v Rimu je objavil ravnokar prispеле podatke o rezultatu žetve v celi vrsti držav. Iz teh podatkov posnemamo najvažnejše.

1. **Pšenica.** Prispeli so podatki iz 12 evropskih držav, Kanade, severno-ameriških Združenih držav, 4 azijskih držav, 3 severno-afriških držav. Letošnja žetev je dala v teh državah 57 in pol milijonov ton, lanska 56,3, leta 1923. pa 65 milijonov ton. Kar se tiče Evrope, je omenjenih 12 držav lani dalo 40 odstotkov vsega evropskega pridelka. Letos bo v teh državah pridelek za 25 odstotkov večji kakor lani.

2. **Rž.** Letošnji pridelek bo — čeprav še niso prišla vsa poročila — znatno boljši kakor lani in bo zelo blizu rekordni žetvi leta 1923. V 11 evropskih državah ter v Severni Ameriki je pridelek 11,3 milijona ton (lani 8,4 milijona to in leta 1923. 11,5 milijona ton).

3. **Ječmen.** Pridelek v 11 evropskih, 3 azijskih, 3 severno-afriških državah ter v severni Ameriki cenijo na 16,2 milijona ton (lani 14,8 milijona ton ter leta 1923. na 17 milijonov ton). Pridelek ječmena menda ne bo dosti večji kakor lani (samo za 10 odstotkov).

4. **Oves.** Svetovni pridelek (10 evropskih, 3 afriške države ter severna Amerika) cenijo na 31,65 milijonov ton; lani 34 milijonov ton. V Evropi kakor tudi drugod je računati približno z istim pridelkom kakor lani.

5. **Koruza.** Iz severnoameriških Združenih držav in Kanade poročajo, da stoji tam koruza izvrstno. Letošnji pridelek bo v severni Ameriki za 27 odstotkov večji kakor lani. Tudi v Evropi kaže koruza dobro.

6. **Krompir.** Krompir je po celem svetu nekoliko zaostal, vendar računajo, da bo pridelek sreden.

7. **Sladkorna pesa.** Površina kultivirana s sladkorno peso je sicer za 4 odstotke manjša na celem svetu kakor lani, vendar pa je računati na dober pridelek.

8. Bomba ž. Površina kultivirana z bombažem je letos zlasti v severno-ameriških Združenih državah znatno narasla. Računajo, da bo letošnji pridelek za 10 odstotkov večji kakor lanski. Tudi v Egiptu računajo na dober pridelek.

Produktna borza. Dunaj, 29. julija. Kupovalo se je predvsem suho žito, ki je imelo boljše ceno. Pšenica, boljše vrste, se je prav dobro prodajala, medtem ko za rž ni bilo mnogo zanimanja. Koruzna cena se je nekoliko dvignila, oves je obdržal prejšnjo ceno. Cene: domača pšenica 39½, rž 32, koruza 32, ameriški oves 42,75, pšenična moka 83, ržena moka 69.

Dunajski živinski sejm dne 27. julija. Prišlo je bilo 2689 komadov goveje živine in sicer iz Avstrije 228 komadov, iz Ogrske 990 komadov, iz Romunije 460 komadov, iz Jugoslavije 691, iz Čehoslovaške 320 komadov. Cene so bile sledeče: 1762 volov se je prodalo po 120 do 175 g, 483 komadov bikov po 125 do 175 g, 5305 komadov krav po 120 do 160 g za kilogram žive teže.

Tržne cene. Celovec, 5. avgusta. Sladka smetana liter 2,80—3,60, kislja smetana 2,40 do 2,80, mleko 0,46, sirovo maslo 5,60—6,40, čajno maslo 6,40—6,80, skuta 1,20—1,60, kuretina 3—3,50, jajca 0,19—0,20, strd 3,60 do 4 S.

Sejm goveje živine. Dunaj, 3. avgusta. Cene so z ozirom na prejšnji teden deloma poskočile za 5 g pro kilogram: voli, prvovrstni 1,65—1,80, izjemoma 1,85—2,10, drugovrstni 1,40—1,60, tretjeverstni 1,20—1,35, biki 1,25 do 1,70 krave 1,10—1,53 S za kilogram žive teže.

Konjski sejm. Dunaj, 4. avgusta. Konji 400—1500 S.

Dunajska borza za kmetijske produkte (5. t. m.). Poročila z zunanjih tržišč se glase zadnje dni splošno čvrstje. Cenitve žetev iz evropskih držav, kolikor so znane, obetajo na vsak način po količini precej večji pridelek kakor lani, vendar je slabo vreme zakrivilo pozno žetev in pozno mlatev. Zato so dovozi majhni in je razpoloženje za suho blago v najbližnjih dobavah precej čvrsto. Notirajo v šilingih za 100 kg, vključno blagovno prometni davek brez carine: pšenica: domača 40—41, madžarska s Potisja 44—44,50; rž: domača 32,25—32,75; ječmen: domači 34—41; turščica: 31,50—32,50; oves: severoameriški 37—38; pšenična moka: domača 81—84, nova 74—77.

Borza. Dunaj, 11. avgusta 1925. Dolar 7,06; nemška marka 1,683; funt šterling 34,39; ital. lira 0,2552; dinar 0,168; poljski zlat 1,26; švic. frank 1,3775; češka krona 0,21 šilingov.

Curih, 11. avgusta. Dunaj 72,50; Beograd 9,25; Praga 15,25; Pariz 24,07; Rim 18,50; London 25,015; New York 515.

Ksaver Meško:

Pod južnim solncem.

Malo spominov z našega rimskega romanja. (Nadaljevanje.)

Najlepše v Rimu je bilo: naša avdiencia pri sv. očetu v petek pred binško in papeževa sv. maša binško nedeljo v cerkvi sv. Petra, ko so sv. oče slovesno proglasili za svetnika blaženega Janeza Eudesa (Ōda), ustanovitelja „Družbe Jezusove in Marijine“ in „reda naše ljube Gospe usmiljene“ in blaženega Janeza Viauneya, župnika arskega.

Binško petek ob pol eni je bil določen sprejem za nas Slovence. Čakali smo v dvorani, kjer nas je sprejel l. 1913, ker so bili sv. oče Pij X. bolni, papežev državni tajnik kardinal Merry de Val. Prišli so sv. oče ob pol dveh. Mislil sem si jih starejšega. Rojeni 31. III. 1857 v nadškofiji milanski so dopolnili letos 68 let. Pa so še mladostni in gibčni. Obranili so se tako gibčnega najbolj s planinstvom. Saj so bili izmed najimenitnejših in prav za prav najdrznejših italijanskih hribolazcev. „Saj smo bili vendar poprej vajeni, da smo kadarkoli nam je dopuščal čas, pohiteli na gore, da si duha od napornega dela odpočijemo in si

telesne moči spet poživimo“, pišejo sami v apostolskem pismu z dne 20. avgusta 1923, s katerim so postavili sv. Bernarda grofa Menthouskega, ustanovitelja samostana in zavetišča popotnikov na Velikem Bernardu, za zavetnika hribolazcev.

Pred menoj leži velika, zelo okusno opremljena, bogato ilustrirana knjiga „Alpine Schriften des Priesters Dr. Achille Ratti, heute Seine Heiligkeit Papst Pius XI.“ Dragoceno in izredno mi drago darilo prijatelja in nekdanjega soseda dr. Ivana Lučovnika, zdaj župnika v Borljah v Ziljski dolini.

Berem vsak dan nekoliko v njej. In se čudim, kje vse so sv. oče v mlajših letih hodili. Zadnja njihova pot na visoko gorovje je bila v oktobru 1913: Monte Grigna (Nordgipfel) von der Capanna Releccio über die Eisrinne. Aufenthalt von vier Tagen in der Capanna della Vetta und Abstieg über Esino. In kako preprosto, brez kake samohvale ali pozdigovanja izredne podjetnosti in ogromnih težav popisujejo vse to. N. pr. ob poti na Matterhorn v Švici (4502 m) pišejo: „Na težavnih mestih me je Gadin (vodnik) prosil, naj krepko držim vrv (na katero je bil vodnik privezan). Videl sem ga pod seboj, tik ob prepadu, kako je klešal s cepinom pot tako samozavestno in spretno, da je bilo veselje. Nekdo me je pozneje vprašal, kaj bi bilo, če bi Gadin zdrknil v prepad. Pač bi moral misliti jaz sam na to, nisem pa mislil niti en trenutek, ko sem videl, kako dela. Sodim pa, da bi ga bil sam obdržal, tako previdno smo bili vse uravnali, saj sem leta 1887 sam več minut držal moža — in kakšnega! — ki me je spremljal na Gran. — Paradiso, ko je spolzel čez rob triolazionskega ledenika.“ Kaj ne, kakšna preprostost in vendar čudovita moška samozavest, ki ji je največja nevarnost nekaj vsakdanjega! Saj je vendar bilo pri teh vrtočavih plezalnih potih življenje v vedni nevarnosti. V istem spisu „Besteigung des Matterhorns von Zermatt“ pišejo: „Od Zermatta se zdi ta skala nedostopna. V resnici pa ni zanj, ki more zaupati zanesljivosti svojih nog in moči svojih rok.“ In malo dalje: „Proti štirim popoldne smo prispeli na vrh. Zahajajoče solnce je razlivalo zadnje žarke na obsežno, nepopisno sliko narokrog: nikoli ne bom pozabil strašne lepote prepadov, ki zlijajo z vrha navpično proti Val-touranche.“ Če tako miren in hladnokrven mož govori o „strašni lepoti“, mora biti res čez vse strašni kraji! In mora biti pač kerlc, ki si tja gor upa!

Monte Rosa (4600 m) so naskočili sv. oče z monsignorom profesorjem Luigi Grasselijem iz Milana prvi izmed laških hribolazcev. Ta pot je dobila po njima ime: Ratti-Grassellijeva pot in bo družila za vse prihodnje čase imeni teh neločljivih prijateljev, kakor so pisali sv. oče v posmrtnici temu 23. oktobra 1912 umrlemu prijatelju. Italijanski „Planinski Vestnik“ (Rivista mensibile, del C. A. J.) od avgusta 1889 piše pod naslovom: „Prvi italijanski hribolazci prekoračili Monte Rosa iz Macugnage proti Zermattu“: „Duhovnika profesor Luigi Grasselli in profesor Achille Ratti od milanske podružnice „Planinskega društva“ sta z vodnikom Jožefom Gadinom in nosačem Alešem Promentom iz Courmayeurja izvršila smelo gorsko pot, o kateri smo že leta na tihem upali, da jo bo zmagal kak italijanski hribolazec. Dne 29. julija sta ob 1. popoldne odšla iz Macugnage in sta dospela ob pol osmih zvečer do Marinellijeve kočice (Marinelli iz Firenze, ki je prvi skušal priti na goro od laške strani, je ponesrečil tam 8. avgusta 1881; plaz ga je zasil) v višini približno 3100 m. Dne 30. julija so jo zapustili ob 2. zjutraj ter so ob prvem svitanju že prekoračili zloglasni Couloir. Odtod so se neprestano povzpeli navzgor, pač z ogromnimi težavami, ki jih je povzročil zlasti sneg. Proti sedmim zvečer so priplezali na nižjo obeh čeri, ki tvorita najvišja vrha Monte Rose in ki nimata posebnega imena. Prenočevali so nekoliko pod vrhom (barometer je kazal 4600 m). Noč je bila jasna in čudovito krasna. Pri najlepšem vremenu so splezali v jutru 31. julija na pravi vrh in od tam po kratkem grebenu na Steinmanna, najvišjo točko.

Proti 8. zjutraj so prišli gor. Počivali so par minut, potem se napotili dol v smeri proti Zermattu. Nobeden izmed družbe, niti vodnik ne, ni bil poprej na vrhu Dufoir.“

Čast takemu pogumu, taki vztrajnosti!

Sv. oče govorijo počasi, mirno z izredno prijetnim glasom, iz katerega pa zveni globoka prepričanost o vsaki besedi, ki jo izgovore. Če bi govoril vsak Italijan tako lepo mirno in polagoma, bi jih človek vsaj za polovico laže razumel. A ko pa po večini kar drdrajo.

Spominjali so me sv. oče zelo na našega nepozabnega škofa dr. Kahna. Telesno so večji, bolj vitki, a izraz lica in zlasti prijazen izraz ob ustih, kadar govore, je povsem isti kakor pri rajnem škofu Kahnu.

Ko se je Avstrija razsula in so nastale nasledstvene države, so bili sedanji sv. oče dve leti papežev poslanik na Poljskem, od junija 1919 do junija 1921, ko so postali kardinal in nadškof milanski. Zato vsaj deloma poznajo slovanske jezike. Nas so v svojem laškem nagovoru imenovali s slovenskim imenom „slovenski romarji“ — naglašali so á. Sklenili so svoj govor s slovenskim: „Hvaljen Jezus!“

(Dalje sledi.)

NAŠE KNJIGE

„Prerod“ s priložo „Zdravje“. Izšla je 8. številka tega obče priljubljenega lista z zelo bogato vsebino. List prinaša v zadnjem času prav zanimive članke o ohranjanju brezalkoholnih pijač v sodih, kar bo gotovo zanimalo tudi naše gostilničarje. Boj za treznost kakor se vrši sedaj, moremo vsi brez izjeme le tople pozdraviti in podpirati, ker ne stavlja nobenih prenapetih zahtev. Prerod“ bo vsakdo, tudi nasprotnik protialkoholnega gibanja, z zanimanjem prečital. List se naroča pri upravi „Preroda“ Ljubljana, Poljanski nasip št. 10 in stane na leto 25 Din.

Pevec. Izšla je 7.—8. številka glasila pevske zveze „Pevec“, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, z zanimivo vsebino; list ima tudi glasbene priloge in ga priporočamo zlasti našim organistom in izobraževalnim društvom.

Za tiskovni sklad so darovali:

Deželni poslanec g. dr. Petek 25 S, Potočnik Rudolf, Davče, 10 Š, neimenovan iz Žihpolj 20 Š, Šarvicelj Gregor, Marija na Zili, 30 g, Pisjak Lambert, Verovce, 50 g, Vesela družba članov Bilka“ v Bilčovsu 8 Š, Slovenec iz Kotmare vasi išče posnemalcev, 50 Š, Ivan Starc, Hodiše, 10 Š, Zbirka v Selah 49 Š, Partl Joško, Mače, 10 Š.

Tovarniška zaloga usnja

Julijus Blass

Celovec, Novi trg št. 4

ima v zalogi vse kožne izdelke ter kupuje in prevzema v delo sirove kože.

Kupujem jajca in perutnino!

Julius Blass, Celovec, Novi trg 4

Lepo posestvo

14 oralov veliko, velik sadni vrt, poslojpa v zelo dobrem stanju, z mutnim mlinom na vodo

se ugodno proda.

Več pove:

113

Uršic Martin p. d. Kolman v Brncah. Št. Peter pri Velikovcu.